

Ureje uredniški odbor — Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB PRLJ Krško, številka 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celotna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

K R S K O, dne 31. oktobra 1953

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Kandidati za Zvezni in republiški zbor in zbor proizvajalcev so že izbrani

Predvolilna aktivnost je v krškem okraju zadnji teden dosegla najvišjo stopnjo in prvi fazi kandidiranja. Poleg številnih zborov volivcev, ki so se končali v tem tednu že v vseh občinah, se je vršila tudi vrsta predvolilnih zborovanj. Rekordna udeležba tako na zborih volivcev kakor na predvolilnem zborovanju dokazuje, da se naši državljani bolj kot kdajkoli poprej zavedajo važnosti sedanjih volitev. Ker italijanski imperialisti ponovno stezajo svoje grabelžljive kremple preko naših meja, je tembolj važno, kakšne predstavnik si bomo izbrali in kako enotno bomo nastopali pri sedanjih volitvah. Tega se povsod pri nas ljudje tudi dobro zavedajo. Malo je bilo krajev, kjer so morali občinski odbori zaradi slabe udeležbe ponovno sklicovati zbere volivcev. Še manj pa je bilo delovnih kolektivov, ki bi zaradi slabe udeležbe ne mogli že ob prvem sklicanju opraviti svojega dela. Več ko 95 odst. vseh zborov volivcev je bilo že ob prvem sklicanju sklepčnih, kar se do sedaj skoraj ni nobenih volitev ni dogodilo. Le na Krškem polju (Senuše) in v občini Kostanjevica (Orehovica oz. Prekopa) in v občini Podsestra (Pečice) so morali zbor trikrat sklicati. Vzrok za to ni toliko v nezanimanju volivcev za volitve, ampak v slabih organizacijskih in političnih pripravih. Tako je n. pr. iz volilne enote Orehovica-Prekopa od osmih

občinskih odbornikov prisostvoval zboru volivcev le en odbornik. K dobri izvedbi zborov volivcev je brez nadaljnega mnogo prispevala živa aktivnost, številni vaški sestanki, sestanki proizvajalcev itd., ki so se vršili že pred zbori volivcev. Te žive diskusije o kandidatih so ponekod zdržale tudi tiste volivce, ki do sedaj niso prav pogosto prihajali na sestanke. Osnovna slabost, ki se je v diskusiji o kandidatih pokazala, je ta, da se o njih ni razpravljalo povsod z množicami, temveč so aktivisti Socialistične zveze svoja mišljenja in predloge vse do zborov volivcev držali zase, ne da bi se o tem posvetovali z državljani oziroma s člani SZ. Zaradi slabega tolačenja vloge dosedanjih in bodočih poslancev, moralnega lika sodobnega poslanca itd., so nekateri elementi zlasti na Krškem polju, ki pripadajo stari družbi, vsiljevali svoje kolege na liste tako, kot so znali to poskrbeti v stari kapitalistični Jugoslaviji. Smatramo namreč, da je sedaj zopet prišel čas, ko lahko stopijo malo bližje, vzamejo vodstvo države v svoje roke, da bi kolonizirali zasulali nazaj. Toda naši delovni ljudje jih dobro poznajo in vedo, da taki, ki so imeli oblast v rokah pred vojno in imeli tudi največjo bogatijo na Krškem polju — po 60 glav živine v reji pri kmetih okoliških vasi, posojil-

nico v hiši, po nekaj blapcev in dekel, ki so jim za majhne pare opravljali najtežja dela itd. — pač ne morejo biti v socialistični Jugoslaviji zagovorniki in borci za boljše življenje delovnih ljudi, pa čeprav se danes zato trkajo na prsi, se poslužujejo vseh mogočih fraz, se navidezno borijo za nižje davke v občini, praktično pa ščitijo sebe in sebi podobne, obremenjujejo pa delovne kmete v hribovskih vaseh itd. Zato v tem svojem prizadevanju, da pridejo do odgovornejših pozicij, niso uspeli. Dokaj razširjena slabost, ki je tu in tam izbijala na dan, ne da bi sicer pri izbiri kandidata prinesla kakšne posledice, je vprašanje lokalističnega gledanja, ki se je kazalo v težnji, da bi kandidirali ljudi, ki bi potem kot poslanci za ta ali oni kraj, to ali ono podjetje, čeprav na škodo drugih krajev in podjetij, protežirali svoje kraje ali podjetja. Kako je to škodljiva in kratkovidna tendenca, o tem sploh ni potrebno govoriti. Tisti, ki so tako stališče zastopali, sploh ne poznajo sedanje vloge voljenih organov. V današnjih pogojih razvoja ljudske oblasti se kaj takega sploh ne more dogajati oziroma

je tako protežiranje lahko zelo kratkotrajno. Pri izbiri kandidatov za republiški zbor proizvajalcev I. skupine se je pojavila ta slabost, da so delovni kolektivi zelo neenotno nastopali, predlagali vrsto kandidatov, ki zaradi nezadostnega števila glasov v drugih delovnih kolektivih sploh niso prišli na kandidatno listo. To velja tudi pri kandidiranju v republiški zbor na Krškem polju. Kljub raznim slabostim, ki so jih v tej fazi volilne kampanje pokazali volivci SZ in kljub težnjam nekaterih socialističnih gradivni sovražnih elementov, da te slabosti izkoristijo v svoj prid, so državljani vendarle uspešno končali kandidiranje ljudi za svoje republiške in zvezne poslance. Pri tem je sodelovalo mnogo državljanov, tako da so kandidirali dejansko izraz zaupanja, ki so ga pokazali volivci v te ljudi.

V vseh volilnih enotah razen v Kostanjevici, imamo po dva kandidata, izmed katerih bodo najboljšega izvolili na dan volitev 22. novembra za svojega poslanca v republiški oziroma v zvezni zbor.

V Ameriki tudi zelo odgovorni ljudje priznavajo, da je bil sklep o tržaškem vprašanju slab

Dne 27. oktobra je zunanji minister ZDA John Foster Dulles novinarjem odgovoril predvsem o tržaškem vprašanju, kjer je poudaril, da bi se konferenca petih držav, ki bi razpravljala o tržaškem vprašanju lahko pričela še preden se anglo-ameriške čete umaknejo iz Trsta. Za rešitev tržaškega vprašanja bi bilo toliko bolje, je poudaril minister Dulles, kolikor prej bi se taka konferenca začela. Končna in miroljubna rešitev tega vprašanja, bi se po njegovem utegnili dobiti ravno na tej konferenci. Kar se anglo-ameriškega sklepa z dne 8. oktobra tiče, je dejal, da je bil zamišljen v okviru akcije za izvedbo širšega načrta s katerim naj bi dosegli utrditev miru in varnosti v južnovzhodni Evropi. Sklep o Trstu je bil rezultat cele vrste razgovorov, ki so imeli namen utrditi solidno strateško fronto v južni Evropi. ZDA je dejal, so mislile, da je prišel čas, ko bi bilo treba presekati gordijski voz. Napori, da bi se izpolnil anglo-ameriški sklep z dne 8. oktobra, je Dulles izjavil, da so naleteli na znatne težave. Dejal je, da ZDA niso pripravljene prek-

cati tega sklepa, vendar je res, da je bil »slab sklep«, ki sam po sebi še ne bi mogel pomeniti končno miroljubno rešitev tržaškega spora.

Njegove besede kažejo, da le priznava, da je bil sklep Anglo-Američanov slab, ki ne kaže na njem vztrajati.

Ni dolgo od tega, ko so v Ameriki še razglabljali sklep Anglo-Američanov glede tržaškega vprašanja skoraj za »genialno rešitev«. Danes pa sta se tisk in radio še bolj po odgovorni ljudje znašli pred dejstvom, s katerim nista računala, da bi namreč utegnili tudi naše, čeprav maloštevilno ljudstvo spregovoriti kakšno besedo, kadar gre za njegove pravice. Zato so začeli valiti krivdo za ta sklep na druge. Naj še tako hvalijo sklep z 8. oktobra, ali pa valijo krivdo na kogarkoli, je danes jasno, da bi Washington in London želela, da ga ni bilo.

Toda ugled velesil ne dopušča, da bi priznali napako. Zato so zdaj začeli govoriti o tem, da so oni dali pobudo za konferenco petih ter zamolčali predlog, ki ga je dal tov. Tito. Na drugi strani Italijani iznašajo vse mo-

Na vseh mrtvih dan

Na vseh mrtvih dan na njih domove zadnje pohitimo, saj v njih premnog je pokopan, ki z njim v spominih še živimo, ki prehitro smrt ga je vzela nam...

Zrhlajmo zemlje mu blazino in rož nasujmo nanj, saj to je vse, kar še lahko storimo, da mu gomilo okrasimo in da v spominih oživimo, kar nas je vezalo v življenju nanj...

In njih ne pozabimo, ki samotni v gozdu, ob cesti kje leže, ki kot borci ali talci padli so za demovino, za srečo, za svobodo nas, ki še živimo...

Saj dom je njih poslednji zemlja naša, slovenska zemlja je ljubeča mati njih, ki jih v naročje svoje je vzela in jih zazibala v večni sen.

Naj mirno spé, naj sladko spé, saj v življenju so dovolj trpeli.

Damjan Vahen-Svetinov

Lahi so v zagati

Zanimivo predavanje o Trstu je priredila v torek zvečer Soc. zveza v veliki dvorani Doma Ljudske armade. Domala polna dvorana poslušalstva je napelo sledila izvajanjem našega divizionarja polkovnika Simovića o zgodovini tržaškega vprašanja in o zagati v katero so se zaloknili Lahi s kapitalistično diplomacijo Zapada. Kakor vedno, tako zaupa Jugoslavija tudi v tem vprašanju izključno v svoje sile in je prav Vzhod tisti, ki igra še bolj hlinavsko vlogo nasproti našim narodom kakor pa Zapad. Napredne množice vsega sveta, tudi oni držav, katerih vlade izdajajo deklaracije proti nam, so zaradi našega pravičnega stališča z nami. Naj bo pot do rešitve tržaškega problema takšna

ali drugačna, eno je gotovo, da bo zaključen spor tako, kakor je pravično za slovensko in jugoslovansko ljudstvo.

Ob pričetku tedna Rdečega križa je bila v ponedeljek zvečer v mestnem kinu akademija, ki se je je udeležilo toliko prebivalstva, da je bila dvorana nabito polna. Primarij dr. Vladimir Berglez je imel govor o pomenu organizacije Rdečega križa v splošnem in še posebej o temi: transuzija krvi. Sledilo je predavanje našega dokumentarnega filma »Jelika in borba proti njej« ter znanega francoskega filma »Človek človeku«. Vstopnine ni bilo. Pobirali so le prostovoljne prispevke. Takih večerov si še želi staro in mlado.

Kandidatne liste, ki so od okr. volilne komisije že potrjene

Okrajna volilna komisija je do sedaj na osnovi izvršenih zborov volivcev in potrebnih dokumentov potrdila naslednje kandidate:

Za zvezni zbor proizvajalcev II. skupine tovariša Janeza Hribarja, člana Izvršnega sveta LR

goče pogoje preden bi prišli na tako konferenco. O tem, ali na Zapadu resno želijo mirne rešitve tržaškega vprašanja in uspeha konference bo le ta pokazala, če bo do nje sploh prišlo.

Slovenije in člana Izvršnega odbora Glavne zadržne zveze.

Za zvezni zbor tovariša Živka Bernota, člana Izvršnega odbora Glavnega odbora zadržne zveze in tov. Zimo Vrščaj, tajnico Izseljeniške matice.

Za republiški zbor: V 31. volilni enoti (bizeljska) tov. Staneta Nuntiča in tov. Rada Drnča. V 32. volilni enoti (brežiška) tov. Lojzeta Mlakarja in tov. Roziko Bohinc. V 33. volilni enoti (kostanjeviška) tov. Martina Bajca-Grego. V 34. volilni enoti (krška) tov. Lojzeta Colariča in tov. Lojzeta Riharja. V 35. volilni enoti (senovška) tov. Tonea Zupančiča in tov. Alojza Večka. V 36. volilni enoti (seviška) tov. Karla Struklja in tov. Rudija Mejaka.

Za republiški zbor proizvajalcev I. skupine v 16. volilni enoti tovariš Ivan Videnič in tov. Milan Dimnik. V 17. volilni enoti tov. ing. Anton Koželj in tov. Jože Hegler.

Za republiški zbor proizvajalcev II. skupine pa tovariš Franc Dragan.

povič odgovoril, da bi sicer konferenca ne imela nobenega smisla. Dejal je tudi, da je tako razumel zunanega ministra Dullesa.

Tel Aviv. Zaradi vse bolj napetega stanja ob izraelsko-arabski meji, pa tudi zaradi pritožb Sirije in Izraela, obravnava Varnostni svet že več dni to vprašanje. Sinoči je zasedel posebne opazovalce OZN. Predstavniki Francije, Velike Britanije in ZDA so se zanimali, ali je skupina opazovalcev sposobna preprečiti incidente. Prav tako so se zanimali za veliki incident, ob katerem so Izraelci na izraelsko-sirijski meji ubili okrog 60 Arabcev. Zasedli so tudi izraelskega predstavnika Ebana.

Ančka Salmič, delavka iz Velike vasi

Nikoli! Nikdar!

Velik je čas naš in v težke dni iz malih čas kuje velike ljudi. Vse, kar v ta čas ne spada, se pod udarci kot steklo drobi, zato zrastimo z njim tudi mi! V krepke, velike, močne, jeklene, naj nas ne tarejo sile nobene. Podesetorimo svoje moči!

Kliče k obrambi nas vsa domovina, Fante, može, dekleta in žene. Tudi tebe kliče, naša mladina! Zdej se odzovimo vsi, stopajmo tesno z ramo ob rami, bodimo skrbni čuvarji vseh naših meja.

Od domovine ne koščka nikomur ne damo, naši so borci preveč krvi zanj prelili, neštete grobove s krvjo so polnili. Zdej pa naj tujec nam našo usodo kroji in s »trašnimi žrtvami« odkupljeno zemljo pohlepno drobi?

Nikolli! Nikdar!

Tesno smo povezani Slovenci, Srbi, Hrvati, z vsemi jugoslovanskimi brati, saj naš je to dom in neokrnjen mora ostati!

Najnovejše vesti

Trst. Italijanska vojska še nadalje izhaja ob naših mejah. V četrtak je skupina vojakov na področju Tržiča izstrelila pet svetlobnih raket in tako razsvetlila del jugoslovanskega obmejnega ozemlja. Čete na tem področju sestavljajo po večini vojaki iz Južne Italije, ki surovo ravnavo z našim prebivalstvom. Tako mu n. pr. ne dovoljujejo, da bi lahko paslo svoje črede na obmejnih področjih.

New York. Ameriška delegacija pri Združenih narodih je zahtevala, naj v dnevni red VIII. zasedanja Generalne skupščine vključijo tudi njeno obtožbo proti Severni Koreji in Kitajski zaradi »zverstev«, ki so jih storili nad ujetniki Združenega poveljstva. Gre za več kot 20.000 vojakov in civilistov.

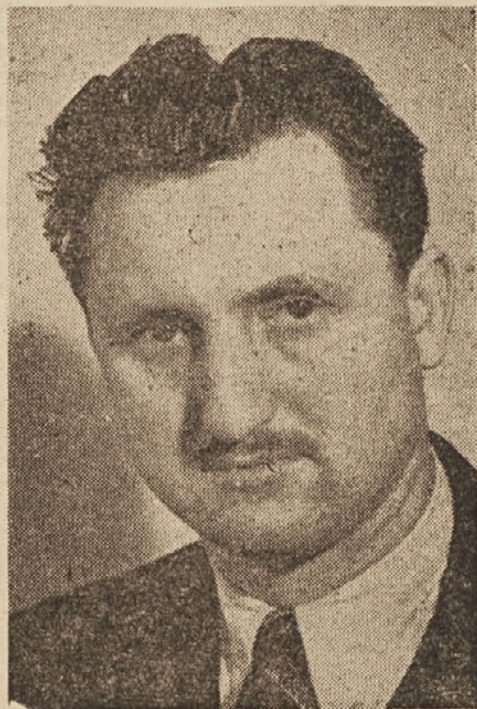
Na drugi strani pa politični odbor prav te dni obravnava kitajsko-severnokorejsko pritožbo, češ da so čete Združenega poveljstva uporabljale v borbah v Severni Koreji bakteriološko orožje in tako povzročile med drugim tudi epidemije kuge.

Male in srednje države, posebnost tiste, ki gospodarsko še niso dovolj razvite, se v gospodarsko-finančnem odboru potegujejo z vso vmeno za to, da se ustanovi za finansiranje nerazvitih dežel poseben sklad v okviru OZN, s katerim bi pospešili njih razvoj. Velesile in

kolonialne sile se temu krčevito upirajo, ker bi pač morale nuditi kot industrializirane države največ pomoči.

Kandidati, ki so jih volivci izbrali za republiški zbor

Tov. Zupančič Tone, kandidat 35. volilne enote

Tov. Bohinc Rozika, kandidat 32. volilne enote

Tov. Drnač Rado, kandidat 31. volilne enote

Washington. Jugoslovanski veleposlanik v ZDA, Vladimir Popović, je včeraj obiskal ameriškega zunanjega ministra in se z njim pogovarjal več kot eno uro. Po sestanku je novinarjem izjavil, da sta obravnava tržaško vprašanje, posebno še vidike za bodočo konferenco

petih, na kateri naj bi našli primerno rešitev.

Jugoslovanski veleposlanik je dejal, da je sedaj še bolj pričrčan, da bo do konference prišlo. Na vprašanje, ali zahodne sile umikajo svoj sklep o izročitvi Trsta Italiji, preden bo prišlo do te konference, je Po-

Kostanjevica je proslavila svoj občinski praznik

V sredo, 21. oktobra, je poteklo deset let, odkar so padle kostanjeviške žrtve. Petindvajset moških fantov iz Kostanjevice so tuji zavojevalci postrelili na zverinski način — kot talce. Tistega dne pa so streljali tudi na Prekopi in drugod po naši lepi dolini. Padlo je

pest, kajti, bogosvaru, če bi kdo ta smeh opazil, še tisto minuto bi se moral posloviti od življenja.

Usoda pa je terjala svoje. Čas je neizprosno tekel naprej. Odigralo se je tega dne drugo, še strašnejše dejanje. Nenadoma je od nekega priletega granata in

se ne morejo zacetiti. Mati, ki je izgubila moža ali sina, tega ne more nikoli pozabiti. Oropna je za vse najdražje, kar je imela, obsojena je na žalovanje in večno samoto in osamljenost, ker se življenje ne da niti nadomestiti niti vrniti...

Kostanjeviška mestna občina je sklenila, da bomo odslej praznovali ta dan kot občinski praznik in na ta način počastili spomin na žrtve, ki so dale svoja življenja za našo svobodo. Ta dan se bomo spominjali vseh onih, ki so padli v borbi s fašizmom in nacizmom, ki so padli v borbi za našo svobodo. Letos smo prvič praznovali ta dan. V krasno urejeni dvorani zadržnega doma, ki menda nima para v okraju, so priredili dijakom nižje gimnazije svečano akademijo. Nad sto dvajset jih je nastopilo, nad sto dvajset potomcev krvavih žrtv. Človeku se zdi, kot da bi vsaka žrtev poglajala deset, dvajset novih poganjkov! Na okrašenem odru je stal Talec, delo akademskega kiparja T. Kosa, okoli pa nageljni in rožmarin. Krvava reka se je vila na ozadju in nad njo je bil da-

tum, ki ga ne bomo nikoli pozabili.

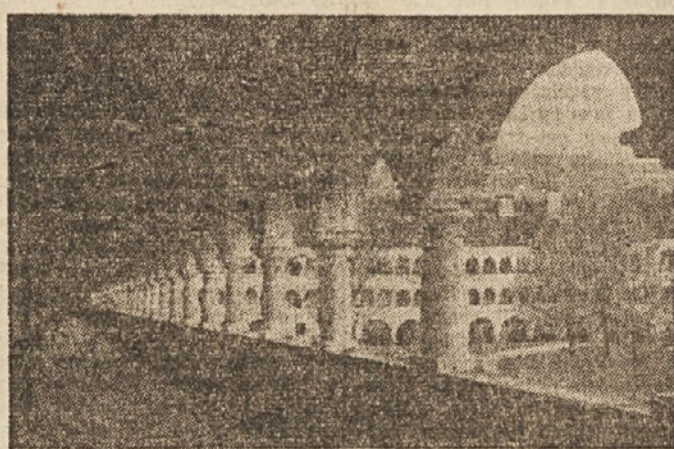
Dijaki so dali trinajst točk, ki so bile v splošnem dobro našudirane, poznalo pa se je, da je bilo za študij malo časa. Spored je bil dokaj pester. Obsegal je tri odlomke iz raznih slovenskih klasičnih dram, dva plesa, tri ali štiri pesmi, nekaj zbornih in nekaj solo deklamacij.

Na akademiji v Kostanjevici, ki je bila prirejena na čast občinskega praznika, je imel slavnostni govor predsednik Občinskega odbora Kostanjevica tov. Gliha, ki je med drugim dejal:

»Danes je poteklo deset let, odkar je fašistični okupator postrelil kostanjeviške talce, ki se niso mogli braniti, ker so jih streljali v hrbet, vendar so padli ponosno, brez besede in z mirom na ustih.«

V svojem govoru se je tov. predsednik dotaknil tudi bratov Primorcev in ostro obsodil zahodne velesile, ki brez nas barantajo z našo zemljo.

Pepca Juntez.

Kostanjeviški grad

IZ KOSTANJEVICE

Kostanjeviška ljudska knjižnica je dobila nove prostore v zadržnem domu. Doslej je lepo poslovala, čeprav ni imela posebnega prostora. S to pridobitvijo pa so se ji odprle nove

možnosti za razvoj in napredek. Brž ko bo prenesla vse knjige v nove prostore, bo odprla tudi čitalnico, kjer bodo na razpolago vse važnejše revije in časopisi. Ljudje bodo na ta način zelo lahko imeli pregled nad sodobnim slovenskim tiskom, saj bo čitalnica imela na razpolago marsikatero zanimivost. Na ta način mislimo, da se bo naše kulturno-prosvetno delo poživilo in razgibalo. Seveda so tu velike težave z denarjem, ki pa jih moramo premostiti na ta način, da bo knjižnica imela podporno člane, ki bodo prispevali bodisi denar bodisi časopise in revije. Kostanjeviščani imajo dovolj smisla za take stvari in upamo, da se bodo tej akciji odzvali v velikem številu. O delu knjižnice in bodoče čitalnice bomo obširneje poročali v tednu slovenske knjige, ko bomo priridili zajetno razstavo slovenskega tiska.

Dijaki nižje gimnazije so sredi študija Nazorjeve pesniške obdelave Pepelke, ki jo je prevedel slovenski pesnik Dr. Alojzij Gradnik. Uprizorjena bo v prvi polovici novembra in, kakor kaže — z uspehom. Dijaki imajo mnogo smisla za lepote jezika in živeto igrjo, pa tudi volje do vztrajnega dela jim ne manjka.

SKUD bo začelo letošnje sezono z Benelličevim tragičnim delom v treh dejanjih *Ljubezen treh kraljev*. To je zgodba o veliki ljubezni dveh mladih mož, ki gresta v smrt zaradi svoje drage. Na drugi strani pa nastopa strastni starec, oče enega izmed glavnih junakov, ki dekle nenadoma zadavi, ker je varala njegovega sina. Tragedija je dokaj težka, a ji bodo igralci lahko kos, saj so zbrani sami dobri in izkušeni. Študij lepo napreduje in bo stvar že v novembru na odru. O ostalih odskih stvaritvah, ki jih pripravljamo, bomo poročali kasneje.

Fluorografiranje je potekalo v redu, saj so le redki, ki se tega niso udeležili. Učiteljski zbor je v šoli razdelil *Posavski tednik*, v katerem je bil pojasnjen pomen te akcije. Učenci so doma staršem prebrali članek, pa tudi drugače dopovedovali. Morda je zanimiv tale primer učenca prvega razreda ljudske šole. V šoli je dobil časopis. Črk pozna samo nekaj. Starši so šli tistega dne, ki je bil določen za fluorografiranje v Novo mesto na sejem. Popoldne so se vrnili. Učenec jim je tekel nasproti in rekel: »Poidite, poidite v Kostanjevico na luč, morate iti, v tehle cajtnah piše, da ne bo prav, če ne boste šli!« Tako jim je jokuje razložil. Pa sta šla. Oče in mati sta bila »na luči.«

Kino v dvorani zadržnega doma dela z vso paro. Na sporedu

Ali si že postal naročnik »Posavskega tednika«?

Le do 10. novembra je še čas, da se naročite na »Posavski tednik«, ako hočete, da bo vključen v nagradno žrebanje, ki ga organizira naš list.

Pohihte z naročilom in plačajte naročnino do konca tega leta.

»Posavski tednik« v vsako hišo!

Uredništvo in uprava
»Posavskega tednika«

Plenum republiškega odbora sindikata kmetijskih in gozdnih delavcev

Naši kmetijski in gozdni delavci so pošteni, dobri in predani ljudje, treba jih je le pravilno usmerjati

V nedeljo, 25. t.m., se je v zgodovinskem gradu Mokrice pri Brežicah vršil plenum republiškega odbora sindikatov kmetijskih in gozdnih delavcev.

Plenum je otvoril predsednik republiškega odbora tov. Feliks Razdreh, ki je pozdravil podpredsednika Glavne zadržne zveze Slovenije tov. Zivka Bernota, sekretarja Okrajnega komiteja zveze komunistov Krško tov. Ljuzeta Mlakarja, zastopnika Centralnega odbora zveze sindikatov, ter vse delegate in goste.

Tajnik republiškega odbora tov. Martinc je v svojem poročilu nakazal razne poredke probleme sindikalnih organizacij kmetijskih in gozdnih delavcev. Posebno nujno je vprašanje delavskega samoupravljanja. Lahko rečemo, da smo v letošnjem letu že precej uspeli. V delavskih upravah je sedaj dosti več delavcev, kot pa jih je bilo prejšnja leta. Tudi v delu samem so dosti na boljšem, predvsem kmetijski delavci, teže je seveda za gozdne delavce, ker ti niso tako strnjeni in pridejo povečini le enkrat na mesec skupaj. Dogaja se pa še, da Delavski svetovi za sestanke, ki jih imajo z delavci že vnaprej pripravijo določene predloge oziroma zaključke, za katere pa ne vprašajo delavce, če se z njimi strinjajo. Take in podobne primere mora sindikalna podružnica preprečevati in vplivati na delavce, da se sami poizkušajo za delovanje in opravljanje DS in UO. Sindikalne organizacije pa zopet nimajo pravice diktirati, temveč morajo biti v DS in UO nadzorni organ in politični organizator. Prav tako je dolžnost sindikalnih organizacij, da vsledijo odnose med delavci in DS oziroma UO.

V zimskih semecih morajo sindikalne organizacije svoje delo posebno poživiti, kajti prav v zimski sezoni je čas za kulturno izživljanje. V tem času je nujno, da se delavci politično in strokovno usposabljaajo. Na svojih sestankih naj člani ne obravnavajo le svojih gospodarskih problemov, marveč naj se pogovore o zunanjih in notranjih političnih dododkih. Za DS in UO pa je nujno, da so s temi stvarmi na tekočem. Sindikalne organizacije kmetijskih zadržug morajo biti torej nosil-

ci političnega in kulturnega življenja na vasi.

Volitve v zbere proizvajalcev so po večini dobro potekale, opaziti je bilo le lokalistično gledanje, ker so na več zborih volivcev predlagali svojega kandidata za republiški zbor proizvajalcev.

Republiški zbor se je od skupščine do danes ukvarjal s predelavo tarifnih pravilnikov, z osnutki novih gospodarskih uredb in podobnim. Na občnih zborih sindikalnih podružnic, ki se bodo pričeli decembra, je treba tolažiti delavcem vlogu sindikatov in samouprave. Vzgoja delavskega razreda je osnovna naloga sindikalnih organizacij.

K diskusiji so se oglasilo več delegatov. Razvidno je bilo, da so Gozdna gospodarstva in razne KDZ proti stalnim reorganizacijam. Prav tako so obravnavali kvalifikacije kmetijskih, predvsem pa gozdnih delavcev. Ponekod so mnenja, da v gozdu lahko dela vsakdo, ki je fizično močan. To pa nikakor ne drži. Gozdarji morajo poznati dreve, kdaj in kako ga lahko sekajo. Prizadejati so stari gozdni delavci, ki nimajo tozadevne kvalifikacije, svoje delo pa z vsem srcem in vestno opravljajo, niso jim pa priznane plače kot ostalim kvalificiranim delavcem.

Zato je treba pri strokovnih izpitih to upoštevati, da so ti delavci svoja mlada leta pustili v gozdu, da se pa ne morejo naučiti vsega tega, kar se zahteva od mladine.

Razpravljali so še o novem zakonu o viničarskih odnosih. Tem viničarjem je treba posvetiti posebno pažnjo, ker bivši lastniki svojih vinogradov niso obnovljali, temveč so vodili tako imenovano »hudičevsko gospodarstvo« in so jih le črpali. Govor je bil tudi o zaščiti delavcev in gozdnarjev.

Kmetijske zadruge naj bi stopile v stik s podjetji Agro-sarvica, ki jim bodo nudila vsa pomoč. Vsi delegati so ostro obsodili sklep Anglo-Amerikancev in so poslali maršalu Titu resolucijo. Na koncu se je tov. Vidnič, upravnik Gozdnega gospodarstva Brežice, katerih gostiteljstvo so delegati uživali, zahvalil za tako številno obisk, saj je plenumu prisostvovalo okrog 60 delegatov, in želel da bi plenum rodil bogate sadove.

Kaj je z volilnim skladom v krškem okraju

Spet smo tik pred volitvami. Le še kratke tri tedne pa se bomo vrstili pred voliči, da čimprej oddamo svoj glas za tega ali onega kandidata. Se ve, že čez dober teden bomo neposredni proizvajalci volili svoje zastopnike v okrajni zbor proizvajalcev in nato čez štirinajst dni zopet. Tudi z 22. novembrom letošnjih volitev še ne bomo opravili. Izvoljeni odborniki v okrajni zbor proizvajalcev bodo proti koncu meseca novembra izbirali poslance v republiški in zvezni zbor proizvajalcev. Tako imamo letos celo vrsto volitev in prav gotovo tudi ogromnih stroškov.

smo imeli že nekaj prav dobrih filmov. Videli smo zadnje dni »Ljubimca iz Verone« »Biser«, »Siroto Stino«, »Bambie«, »Veliki valček« in druge. V kratkem bomo gledali »Zmajevko seme« »Zmago nad temo«, »Kekca« itd. Predstave so kar dobro obiskane. Posebno razveseljivo je dejstvo, da ima kino vedno več stalnih obiskovalcev. Nekaj časa smo imeli težave z operaterjem, zdaj pa se je eden izmed domačih fantov tako lepo navedil, da bomo kmalu imeli mojstra.

Dan Združenih narodov smo praznovali na ta način, da smo v šoli povedali nekaj o tej mednarodni organizaciji in razprodali 500 značk za pomoč mladini. Učenci so se zavedali pomena in značke sami pokupili, ali pa razprodali med svojimi domačimi.

Da ne bodo šli vsi stroški iz skupne blagajne državnega proračuna, se povsod zbira volilni sklad. Mnoge organizacije in poedinci so že zbrali kar lepo vsoto denarja od naših državljanov. Sicer ne gre le za denar, gre tudi za aktivizacijo množic. Poleg vsote denarja je važno tudi, koliko oseb je ta znesek prispevalo.

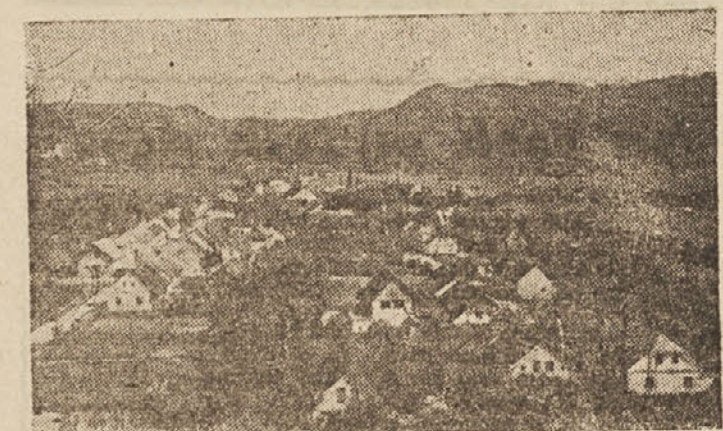
Vsi zbori SZDL so prejeli pred tedni potrebne bloke po 10, 20, 50 in 100 din. Tam, kjer še niste pričeli z vnovčenjem, to nemudoma storite. Naj ne leže bloki po omarah in miznicah, temveč jih takoj razdelimo aktivistom SZ. našim mladincem in drugim, da začnejo s prodajo.

Sodelujemo vsi pri tej zbiralni akciji! Naj ne bo državljan, ki ne bo vsaj 10 dinarjev prispeval v volilni sklad.

Proslave

v Tednu Rdečega križa

Od 25. oktobra do 1. novembra 1953 je Teden Rdečega križa. Po vseh krajih našega okraja se vršijo v okviru tega tedna večje in manjše akademije, razne proslave, zdravniška in druga predavanja itd. Tudi šole so imele proslave v tem tednu. Akademije v čast Rdečega križa so se vršile v Brežicah, na Vidmu in tudi drugod; kajti ljudje se zavedajo, kako velikega pomena je prav Rdeči križ, kako važno in odgovorno nalogo vrši. Vse pošte prodajajo znamke Rdečega križa, po katerih ljudje pridno segajo. Ljudje vedo, da je to le v prid in blagor ljudstvu.

700 let staro mesto Kostanjevica

tudi precej borcev Gubčeve brigade, ki se je tedaj zadrževala okoli Prekope.

Nemci so imeli prejšnjega dne nenavadno smolo. V Kostanjevici jih je bilo veliko število. Hodili so gor in dol po mestu, z nadutimi obrazi in zaničljivimi pogledi. Ljudje so se jim odmikali. Nad vsemi je ležala neka strašna, nedopovedljiva groza, ki ji niso mogli najti pravega imena. Ljudje so se držali bolj pri domu. Kostanjevica je bila podobna sodoku smodnika, ki ga bo vsak čas razneslo.

Prvo dejanje se je odigralo, ko se je podrl most čez Krko. Nemci so šli čezenj s precej težkim tankom. Most, ki je bil prejšnji in je tudi zdaj lesen, je bil že nekam slab, in ko je bil tank nekako na sredini, se je zazibal in udrl, tako da se je kar nenadoma znašel sredi Krkinih valov. Lahko si mislite, da so bili Nemci zeleni od jeze, ko so videli svojo železno močnost zrušeno v Krki. Tekali so kot nori po mestu in sami niso vedeli, komu bi napravili krivdo. Kostanjevčani so se jim smejali, toda le od daleč in v

padla natančno na gručo oficirjev. Neki višji častnik je bil na mestu mrtev. Jeza, ki so jo Nemci že ves dan kuhali, je zdaj priklopela do roba. Naslednjega dne so začeli besneti po ulicah in pobirati moške. Le malokateri jim je ušel. Ko so nabrali dovolj veliko krvelo žrtv, so jih odgnali v bližnji zaselek, kjer so jih ubili najprej trinajst, nekaj sto metrov stran pa še dvanajst. Ostale ujetnike so odpeljali na Rako, kjer so jih dušili v neki kleti. Bilo jih je toliko, da jim je začelo primanjkovati zraka. Sveča, ki jim je svetila, je ugasnila. Začeli so vpiti. Na njihov krik je prišel Nemec in jim odprl majhno lino. Potem so jih razposlali na prisilno delo po raznih predelih okraja...

Tako pripovedujejo ljudje, ki so doživeli tiste mračne dni in jih srečno preživeli, preživeli in bili prizadeti le delno, kajti tistih, ki so dajali krvavi davke, se skoraj človek ne upa vprašati po teh žalostnih dogodkih. Zakaj bi jih tudi spraševali, ko pa se bojijo gresiti po njihovih komaj zaceljenih ranah. Zaceljenih? Ne, take rane

Izpred sodišča

Bivši podpredsednik OLO Papež se bo kot špekulant za svoje goljufije zagovarjal pred sodiščem

Niti njegov položaj niti prevarantska spretnost ga nista rešila

Papež Jožko, nekdanji podpredsednik OLO in predsednik gospodarskega sveta, ki je že nekaj mesecev v zaporu, je obtožen zaradi zlorabe zaupanja in razne poneverbe, ki jih je na tem službenem položaju izvršil. Obtožen je zato, ker je v letu 1951 kot poverjenik za komunalno gospodarstvo nabavil za potrebe komunalne dejavnosti večjo količino kritičnega materiala po nižjih enotnih cenah, ga deponiral v eni od poslovalnic trgovskega podjetja v Sevnici z izrecnim naročilom, da ga izdajajo le na njegova ukazila. Ta material je nato deloma uporabljal zase, ga prodal in delil raznim osebam, denar pa obdržal zase, ne da bi o tem in preostalih zalogah na OLO katerega koli odgovornega uslužbenca informiral.

Za gradnjo svoje stanovanjske hiše je vzel 608 kg železa, namenjenega za komunalno gospodarstvo. Kot poverjenik za komunalno je v letu 1952 izdal nalog, da Obnovitvena zadržuga v Krškem plača iz tekočega računa poverjeništvu za komunalno gospodarstvo OLO Krško Trgov. podjetju v Brežicah 16.200 din za 4000 kosov strešne opeke, katero je on izročil Tovarni pohištva kot nadomestilo za razni material v vrednosti 52.000 dinarjev, ki ga je v Tovarni pohištva vzel za gradnjo svoje stanovanjske hiše. V decembru 1951 je neupravičeno izdal iz zaloge materiala za obnovo podeželja Mars Nikoli iz Podgurne nakazilo za dvig 30 vreč cementa in 3200 kosov strešne opeke v okrajnem magazinu v Krškem po nižji ceni, ki je zneslo 18.675 din. Mars Nikoli pa je isto računal 30.000 din in razliko obdržal sam.

Nadalje je obtožen, da je kot podpredsednik OLO v marcu 1953 brez pooblastila OLO zanj kupil osebni avto, ga pozneje v svojem imenu prodal drugi državi ustanovi in pri tem neupravičeno zaslužil 800.000 din ter s tem povzročil državi precejšnjo škodo. V decembru 1951 je kupil v Trgov. podjetju 2600 kosov strešne opeke za 41.600 din, račun predložil podružnici Narodne banke v Krškem kot da je opeko uporabil pri grad-

nji svoje stanovanjske hiše, zato je NB plačala Trgovskemu podjetju celotni znesek iz gotovne kredita za gradnjo hiše, ter mu pri izplačilu računsko priznala kot pomoč države znesek 35.280 din, čeprav opeke ni porabil sam, temveč jo je prodal drugi osebi. Na sličan način je oškodoval državo s tem, ko je v letu 1952 prodal Okrajnemu gradbenemu podjetju za 61.166 din les, ki mu ga je za gradnjo hiše podaril njegov oče, nato je pa isti les zopet kupil za isto vsoto in račun Okrajnega gradbenega podjetja predložil podružnici NB v izplačilo, ki je celoten znesek izplačala Okrajnemu gradbenemu podjetju in mu pri tem priznala 48.933 din regresa za gradnjo stanovanjske hiše.

Papež Jožko je obtožen tudi zaradi tega, ker je kot podpredsednik OLO januarja letos napeljal na kaznivo dejanje Stanka Ziganta, uslužbenca Okrajnega gradbenega podjetja s tem, ko ga je nagovoril, da mu je v imenu podjetja izstavil lažne račune v znesku 275.090 din, katere je predložil v izplačilo podružnici NB, pri čemer mu je bil priznan regres v znesku 220.072 din, čeprav mu podjetje tega materiala sploh ni dobavilo, temveč bi z njim celotno vsoto obračunalo za druga dela pri gradnji hiše.

Prav tako je zapeljal Albina Vedenika, upravnika Okrajnega gradbenega podjetja in Stanka Ziganta, gradbenega tehnika, da sta sklenila z njim pogodbo, za katero je vedel, da je škodljiva za podjetje z namenom, da se osebno okoristi. Pogodba se je nanašala na dograditev njegove hiše za znesek 150.000 din, čeprav je iz predloženega predračuna vseh del vedel, da podjetja za ta znesek ne more dograditi njegove hiše, ker so dejanski stroški gradnje znašali do tedaj 328.807 din, tako da je bilo podjetje oškodovano za 187.807 din.

Obtožen Papež se je za ta in druga krivična dejanja in goljufije zagovarjal pred Okrajnim sodiščem dne 8. t. m. v Novem mestu ter je bila razprava po enodnevnem zaslišanju obtoženega do nadaljnjega preložena. Soobtožena sta

tudi Albin Vedenik in Stanko Zigante, ker sta kot odgovornata uslužbenca Okrajnega gradbenega podjetja podpisala pogodbo, ki je šla očitno na škodo podjetja in v korist obtoženega Papeža.

Ze iz tega se vidi, da gre za težko izkoriščanje države in goljufije, ki jih je povzročil Papež in so tem težje, ker je obtožen kot podpredsednik OLO izkoristil svoj položaj in zaupanje v svojo osebno korist. Vendar ni uspel, da svoje prevare, čeprav do tedaj odgovoren funkcionar in prebrisan špekulant, skrije pred ljudsko oblastjo. Budnost naših državljanov in preiskovalnih organov omogoča, da pridejo pred zatožno klop tudi najbolj pretkani in odgovorni ljudje, ki izgubijo svoje poštenje, da za svoja protijudska dejanja tudi odgovarjajo.

Razprava se bo verjetno nadaljevala v drugi polovici novembra pred okr. sodiščem — ljudsko krškega okraja pa pričakuje tudi strogo kazen.

Pionirji nam pišejo

DRAGI STRICEK UREDNIK!

Pri nas v Kostanjevici smo pred nedavnimi praznovanji občinskega praznika. V času narodno-osvobodilne borbe smo morali dati ogromne žrtve. Mnogo, pre mnogo jih je bilo, ki so morali dati svoje življenje za svobodo. Med temi so bili tudi talci na Prekopi, v Kostanjevici in drugod po naših vaseh. Tem smo posvetili pri nas v spomin 21. X. Pionirji nižje gimnazije smo se naučili nekaj odlomkov iz Iger, nekaj deklamacij in Viniško kolo. Na proslavo se je zbralo mnogo ljudi.

Lepo smo praznovali ta dan in ga ne bomo nikoli pozabili, prav tako pa ne bomo pozabili tistih, katerim smo to proslavo posvetili.

Slava njim, ki so nas pripeljali skozi trpljenje v lepše življenje.

Pionirka Jenškovec
dijakinja Il. gimn. v Kostanjevici

KMETIJSKI RAZGLEDI

10-letni plan poljedelstva za okraj Krško

Kemijske analize ing. Tancika kažejo, da je na področju Sotle, Dobrave, Krakovega in v neposredni bližini Save dovolj humusa, in sicer od 2,66 do 4,04 odst., v globini od 0 do 15 cm. Vendar je nujno potrebno, da humus obdržimo v konstantni količini.

Pojavlja pa se vprašanje humifikacije Krškega polja in srednje višinskih in višjih predelov, kjer je pomanjkanje humusa zelo občutno. Pridelek gnojila v količini 2.651.693 q ne zadostuje za humifikacijo. Povpreček na njive, vinograde in sadovnjake znaša 133 mtc.

Humifikacija:

Da bi humificirali zemljo, je potrebno, da se do leta 1957 predvsem na Krškem polju uvede zeleno gnojenje po ravnem krompirju, na belih žitih, oljni repici na 15 odst. površine in v hribovitih predelih na 10 odst.

Do leta 1962 naj se humificira z zelenim gnojenjem 25 do 30 odst. nijskih površin.

Humifikacijo bomo izvajali z zelenim gnojenjem z oljno repico, lupino, graščico ali priranjem komposta iz slame, uvožene iz Banata.

Uspehe humifikacije je popularizirati s predavanji, pridobivanjem naprednih kmetovalcev v območju vsake KZ in udeležiti strokovne pomoči pri izbiri parcel itd.

Peskanje:

Peskanje je zelo važen agrotehnični ukrep, saj se tako humificirana zemlja, ki ima dovolj fosfora in kalija, ni dovolj plodna, če ji primanjkuje apna. Kemijske analize povedo, da je n. pr. na področju Cundrova v ornici le 0,75 do 1,13 odst. apna, pri Flogovem brodu 0,53 do 0,50 odst., pri Črnem 0,56 odst. itd. Tako večini naših polj in travnikov primanjkuje apna, ki ga bo potrebno dodajati.

Do leta 1957 naj kmetovalci koristijo apnenec iz Stare vasi, ki ima 97 odst. CaCO₃, oziroma iz Sromelja s 97,2 odstotka CaCO₃. Do leta 1957 bi izvršili peskanje na vsem soc. sektorju in na vseh melioracijskih področjih, skupaj torej 2548 ha.

Treba bi bilo ustanoviti gospodarsko podjetje v Stari vasi pri Vidmu za eksploatacijo CaCO₃ kot najboljšega materiala za peskanje in LRS. Investicijski stroški bi znašali ca 40 milijonov din.

Peskanje bi se nadaljevalo na področjih, kjer bi analize pokazale potrebo, tako da bi do leta 1962 bilo peskano vsaj 20 odstotkov vseh obdelovalnih površin.

Da bi uspeli peskanje čim bolj razširiti, so potrebni razni ukrepi: Analiza zemlje po terenskih postajah; demonstrativni poskusi s peskanjem in njih ogled; usposobitev obratov za pridobivanje peska; na osnovi rezultatov soc. obratov širiti propagando o uspehih.

Peskanje bi predvsem na travnikih in tudi na ostalih površinah možno dvignilo pridelave. Iz dosedanje prakse je razvidno, da bi lahko pridelavo dvignili od 30 do 50 odstotkov.

Kemizacija:

Kot nam kažejo kemijske analize, je v zemlji mnogo premalo fosforne kisline in kalija. Do globine 20 cm ga je 18 do 0,82 odst., kalija pa 2,8 do 5,30 odstotka. Takšno stanje

nam narekuje uporabo zadostne količine fosfornih in kalijevih umetnih gnojil.

V ta namen je treba do leta 1957 napraviti v območju vsake KZ 4 poizkuse z umetnimi gnojili.

Uporabo umetnih gnojil je dvigniti predvsem pri fosfornih umetnih gnojilih, kakor je razvidno iz preglednice:

Vrsta gnojila	Skupna uporaba do 1962
Kalijeva	7.500
Fosforna	14.000
Dušičnata	10.000
Apno	160.000

ali 20 odst. vse kmet. površine.

Da bi pri tem uspeli, je potrebno:

1. da terenska postaja vrši analizo zemlje;
2. preizkušati na terenu uspehe gnojenja z raznimi umetnimi gnojili;
3. v vsaki KZ pridobiti več naprednih kmetov, ki bodo vršili gnojilne poizkuse;
4. organizirati predavanja in tečaje za gnojenje z umetnimi gnojili.

Semenska služba:

Semenska služba bo morala prvenstveno upoštevati sortiment žit in krompirja. V ta namen bo treba žita razmnoževati v okraju, krompir pa le deloma v višinskih predelih (Zabukovje, Vel. Trn, Studenec in predel Bohorja).

Semenska služba se bo vršila izključno po soc. sektorju in po KZ, bodisi da imajo te lastne parcele ali pa njihovih članov. V obdobju 1952-62 bi se naj proizvajalo mtc:

	1. 1957	1. 1962
Kultura	1050	2000
pšenice	300	600
ječmena	300	600
rži	300	600
ovsa	150	300
krompirja	8000	12.000
koruze	400	600

Izmed žit bomo priporočali od: pšenice: bavarsko kraljico in Ul.

ječmena: peragis rži: Dregerjevo ovs: smrekarja krompirja:

rane sorte frühmehle srednje sorte Böhmov pozne sorte Ackersegen, Merkur.

(Nadaljevanje sledi)

Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo o katastru

Prejšnji četrtak je zvezni izvršni svet sprejel več pomembnih gospodarskih uredb, med temi uredbo o zemljiškem katastru

IZMERA ZEMLJIŠČ

Preden zemljišče izmerijo, določijo in razmeje katastrske občine, osnovne katastrske teritorialne enote, na katere je porazdeljena vsa zemlja na področju naše države. Odlok o izmeri katastrskih občin izda ljudski odbor okraja v soglasju z izvršnim svetom ljudske republike, zemljo pa premeri posebna komisija. Da se zagotovi natančna izmera, morajo posestniki pred merjenjem svoje zemljišče razmejiti in vidno obeležiti meje, in sicer v roku, ki ga določi ljudski odbor okraja.

KLASIFIKACIJA

Po končani izmeri vsake katastrske občine zemljišče katastrsko klasirajo po načinu izkoriščanja (vrsti kulture) in rodovitnosti. Po rodovitnosti zemljišče se zemljišče deli v osem razredov. Zemljišče klasira posebna komisija.

Komisija je dolžna pismeno pozvati predstavnika vsakega gospodarstva oziroma lastnika, da pregleda v kataster vpisane podatke. Proti podatkom, vpisanim v kataster, razen podatkov o klasiranju zemljišč, lahko zainteresirani ugovarjajo, dokler so podatki razgrnjeni, komisija pa mora o ugovoru takoj odločiti. Lastniki zemlje se lahko pritožijo na okrajni ljudski odbor v 9 dneh po razgrnitvi, če se ne strinjajo s podatki, nanašajočimi se na klasiranje zemljišč, kakor tudi z drugimi podatki. O teh pritožbah razpravlja posebna komisija, ki jo imenuje okrajni ljudski odbor.

OBNAVLJANJE KATASTRA

Lastniki, posestniki in organi upravljanja zemljišč morajo pristojni katastrski upravi prija-

viti vsako spremembo v posestnem stanju, način izkoriščanja in kakovosti zemljišča, in sicer v 30 dneh od dneva spremembe. Katastrska uprava okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora je dolžna vsako leto od maja do konca oktobra opraviti vse vpoglede in izmere po prijavah o spremembah, prejetih do 1. maja.

Vsako deseto leto je katastrska uprava okrajnega (mestnega) ljudskega odbora dolžna primerjati stanje katastra vsake katastrske občine s stanjem na terenu. Če ugotovi, da se stanje na terenu ne ujema s stanjem v katastru, ugotovljene spremembe razgrne na javni vpogled. Kataster se revidira v primeru, če iz katerih koli razlogov nastane znatna neskladnost med podatki in dejanskim stanjem na terenu, ki je ni mogoče odstraniti z ukrepi rednega vzdrževanja.

IZRAČUNAVANJE KATASTRSKEGA DOHODKA

Katastrski dohodek se ugotovi po površini, načinu izkoriščanja (kulturi) in razredu (boniteti) zemljišča, kakor tudi po ceni kmetijskih pridelkov. Katastrski dohodek je osnova za odmero davka na dohodek zemljišča. Katastrski dohodek obsega: dohodek od rastlinske proizvodnje in dohodek od živinoreje. Za dohodek od rastlinske proizvodnje se vzame denarna vrednost srednjega donosa zemljišča, ki ga doseže obdelovalec za enoto površine (en hektar) ob običajnem selvenem zaporedju in načinu obdelave ter po odbitku povprečnih gmočnih sredstev. Srednji donos je količina pridelkov na enoto površine v povprečnem gospodarskem letu ob običaj-

ni pridelavi. Neka skupina tujecev, med katerimi so bili celo inozemci, je našla navedene prostore posute s kostanjevimi odpadki in čiki. Uprava muzeja trdi, da se prebivalci gradu, ki imajo otroke, ne ozirajo na njene opomine. Zato bo morala uprava hiš splošnega ljudskega premoženja storiti strožje ukrepe proti onim staršem, ki ne nadzorujejo dovolj svoje mladine, ki hodi skrivaj kadiť po hodnikih in grajskem podstrešju ter razmetavat razne odpadke.

Gozdno gospodarstvo v Brežicah je prevzelo po sklepu občinskega odbora upravo hiše št. 17 na Cesto bratov Milavec. To je edina hiša, ki ni bila niti na dražbi niti pod roko prodana iz skupine hiš splošnega ljudskega premoženja.

Kmetijski brežički zadruzi je upravo hiše št. 1 na Cesti bratov Milavec, ki jo je doslej upravljal Ljudska potrošnja.

Posavski muzej v Brežicah je bil letos deležen izredno velikega obiska. Njegove zanimivosti si niso ogledovali le stari in mladi iz našega okraja, ampak tudi cela vrsta močnih izletniških skupin iz drugih krajev Slovenije, ki so se vozile skozi naše mesto na zagrebški veleselem. Gostje pa uravničeno godrnjajo, da stopnišče in hodnik neposredno pred vhodom v muzej nista v pogledu čistoče takšna, kakršna

nem načinu pridelovanja, za povprečne gmočne stroške pa veljajo izdatki, ki jih redno zahteva udomačeni način pridelovanja in ki so potrebni, da dosežemo srednji donos. V te gmočne stroške je všteta tudi amortizacija poslopja, inventarja sadovnjakov, vinogradov in hmeljišč.

Za dohodke od živinoreje se smatra denarna vrednost prirastka živinskega fonda, mleka, volne in drugih proizvodov, ki jih daje obstoječi živinski fond v okraju po odbitku povprečnih gmočnih stroškov za prehrano in rejo živine, kakor tudi amortizacija poslopij in inventarja, ki je potreben za nastanitev živine in njeno prehrano.

Katastrski dohodek se izračuna za vsako kulturo in razred v okviru katastrskega okraja. Vsak katastrski okraj bo imel svojo sliko katastrskih dohodkov, in sicer po razredih za vsako vrsto kulture. Izvršni svet avtonomne enote, izvršni svet ljudske republike in Zvezni izvršni svet lahko ugovarjajo lastnikom katastrskega dohodka, ki ga je odobrili ljudski odbor okraja (mesta).

Uredba določa tudi denarne globe za tiste, ki se ne drže teh odločb. Izmera zemljišča, ki je bila že opravljena in o kateri so v katastrskem aparatu podatki, je obvezna. V tistih okrajih, kjer zemljišča še niso izmerili ali pa so se podatki izgubili, bodo zemljišča izmerili v prihodnjih petih letih.

v strugo. Voda je zaplusknila in nas oškropila. Drugi delavci so pripravljali še nekaj manjših skal, ki jim hudournik ni bil kos. Nastajala je zasilna pregrada. Velik del vode se je zlil v sosednjo strugo, po kateri se je peneč spustila v dolino.

«Vila» je bila rešena poplave.

Ko smo drugega dne vstali, je bilo nebo čisto vedro. Vsi nižji deli terena so bili do pol metra debelo pokriti z nanesenim blatom. Na nekaterih mestih so hudourniki celo dobesedno prerezali, ponekod pa nasuli toliko blata in peska, da za promet sploh ni bila uporabna. V vasi sta bili porušeni in odneseni dve kolibi. Voda tudi rudniški separaciji ni prizanesla. Vdrla je v delovne prostore, jih prekrila s blatom tako, da so morali delo prekiniti. V bližnji okolici pa seveda ni mogla nastati večja škoda, ker je zemlja pustla. Le na nekaterih mestih so bili oškodovani nasadi. Povsod, kjer je bila nevihta, pa so si velike mase kamenja, peska in drobnine poskale prostora v nižjih legah.

Od tega dne mi je bilo jasno, od kod tolike struge hudournikov v suhi Makedoniji.

(Konec prihodnjic)

Novice in dopisi iz naših krajev

IZ BREZIC

bi morala biti. Neka skupina tujecev, med katerimi so bili celo inozemci, je našla navedene prostore posute s kostanjevimi odpadki in čiki. Uprava muzeja trdi, da se prebivalci gradu, ki imajo otroke, ne ozirajo na njene opomine. Zato bo morala uprava hiš splošnega ljudskega premoženja storiti strožje ukrepe proti onim staršem, ki ne nadzorujejo dovolj svoje mladine, ki hodi skrivaj kadiť po hodnikih in grajskem podstrešju ter razmetavat razne odpadke.

IZ PODSREDE

Prebivalstvo občine Podsreda je v nedeljo odkrilo spominsko ploščo bivšemu upravitelju šole tov. Anteju Potočniku, katerega so nacisti skupno s sinom 4. novembra leta 1942 ustrelili v Mariboru.

Ante Potočnik je bil zgled pravega ljudskega učitelja. V Podsredi je služboval nepretrgoma 38 let. Podsredsko prebivalstvo mu je posebno hvaležno, ker se je udeleževal na kulturno-prosvetnem in gospodarskem področju. Bil je ustanovitelj hranilnice, njen blaginji in knjigovodja do svoje smrti. Z ustanovitvijo hranilnice in posojilnice je rešil marsikatega malega kmeta pred oderuštvo vaških mogotcev. Nadalje je ustanovil gasilsko društvo, pevski in tamburaški zbor, kjer je bil kapelnik in pevovodja. Njegova zasluga je tudi, da ima Podsreda javno tehniko, telefon in avtobusno zvezo. Razumljivo je, da so ga Podsredčani kot vsestransko delavnega človeka izločili v svoj občinski odbor, kjer je bil občinski svetovalec.

V dobi okupacije je tov. Potočnik stal dosledno na braniku pravic slovenskega naroda ter prišel vsled protifašističnega dela v zapore, kjer so ga skupno s sinom mučili in ju končno 4. novembra 1942. leta v Mariboru ustrelili.

Občinski ljudski odbor Podsreda je na seji 24. oktobra tov. Potočnika imenoval za častnega člana.

Roditeljski sestanek v Leskovcu

V nedeljo dopoldne se je v Leskovcu na nižji gimnaziji vršil roditeljski sestanek, katerega se je udeležilo preko 60 staršev.

Po referatu o vzgoji otrok doma se je vršila živahna razprava. Zanimivo je, da se nekateri starši še vedno navdušujejo za fizično obračunavanje svojih otrok v primeru prestopkov. Dosti govora je bilo o nediscipliniranosti nekaterih dijakov, za kar je kriva domača vzgoja. Jasno je, da otrok ne bo dober, če sliši doma preklinjanje in podobno. So tudi primeri, da dajejo starši otrokom žganje, kar zelo slabo vpliva na otrokov duševni razvoj.

Opaziti je bilo veliko zanimanje za kmetijsko nadaljevalno šolo.

Govora je bilo tudi o neupravičenih zamudah. Na leskovski gimnaziji je preko 30 šolskih obveznikov, ki v letošnjem šolskem letu še niso pristopili šolskega praga. Celotni otroci naprednih starev ne hodijo v šolo. Ogorčeni so bili pri razpravi o dijakinji Rozaliji Skofljanc iz Breg, ki je lansko leto dokončala 3 razred gimnazije. Letos je mati ne pusti v šolo, ker pravi, če je morala ona delati, naj dela tudi njeni hči.

Zalostno je, da so še tako sebični ljudje, ki vidijo le sebe, svojemu lastnemu otroku pa ne privoščijo niti osnovnega znanja. Da bosta uspeh in disciplina v bodoče boljša, so predlagali, da bi se starši še bolj tesno povezali s šolo, kajti le v tesni povezavi staršev in šole bo uspeh zagamčen.

Z razširjene seje Okrajnega odbora SZDL

Dne 28. oktobra se je v Krškem vršila razširjena seja Okrajnega odbora SZ, kateri je prisostvoval tudi član Izvršnega sveta LRS tov. Janez Hribar. Seje se je udeležilo nad 50 ljudi.

Sekretar Okrajnega komiteja in podpredsednik OO SZ tovariš Alojz Mlakar je podal obširen referat, v katerem je nakazal politično situacijo pred volitvami v krškem okraju in nakazal nekatere naloge, ki stojijo pred SZ v drugi fazi volilnih priprav.

V diskusiji je sodelovalo več tovarišev, med njimi tudi tov. Janez Hribar.

Seja je trajala skoraj sedem ur. Glavne misli iz referata in diskusije bomo prinesli v prihodnji številki našega lista.

29. oktober občinski praznik Krmelja

Občinski ljudski odbor v Krmelju je pred nedavnim sprejel sklep, da se 29. oktober praznuje kot občinski praznik.

Na ta dan leta 1941. je v vasi Kurnice pri Sentjanju padel v borbi, ki je trajala tri dni, narodni heroj Milan Majcen. Po treh dneh junaške borbe je padel, ker mu je zmanjkalo streliva.

22. oktobra leta 1943 pa so fašistični krvniki postrelili v vasi Hinfjice prvih 13 talcev — večinom rudarjev.

Na dan občinskega praznika so se prebivalci Krmelja spominjali smrti narodnega heroja Milana Majcna, streljanja talcev in vrnitve izselencev v svoje rodne kraje. Pripravljalni odbor je poskrbel, da je praznik čimbolje uspel.

O poteku praznika bomo poročali v prihodnji številki.

Globočani so zborovali

22. t. m. se je v Globokem vršil zbor volivcev, kjer so predlagali kandidate za zvezni in republiški zbor. Za zvezni zbor so predlagali tov. Živka Bernota in tov. Zimo Vrščaj. Za republiški zbor pa so predlagali tov. Toneta Nunciča, Milana Tomina in Rada Drnča.

Zbora se je udeležilo okrog 70 volivcev, in sicer iz Globokega in drugod. Razpravljali so o kandidatih, o popravilu občinskih poti, davkih itd.

REKORDNI PRIDELEK SLADKORNE PESE

Slavonske tovarne sladkorja v Osijeku, Zupaniji in Branjinem vrhu so predelale že nad 20.000 vagonov sladkorne pese. Čeprav sladkor redno odvažajo na trg, se tovarne resno bojijo, da jim bo zmanjkalo prostora v skladiščih. V Zupaniji je že v zalogi nad 500 vagonov sladkorja. V Hrvatski je bil dosežen največji hektarski donos v okraju Vinkovci.

SAMOSTOJNO PODJETJE ZA PREDELAVO POLIVINILA

Od obratov »Jugovinila« v Splitu, ki so izdelovali izdelke za široko potrošnjo, je bilo ustanovljeno samostojno podjetje »Jugoplastika«. To podjetje bo iz polivinila izdelovalo nešteto predmetov široke potrošnje in takih za tehnično uporabo. Novo podjetje bo prevzelo tudi dosedaj prodajno mrežo »Jugovinila«.

NAKUP 100.000 TON PŠENICE V TURČIJI

Kakor je izvedel Jugopres iz gospodarskih krogov, so tik pred zaključkom pogajanja za nakup 100.000 ton pšenice v Turčiji. Jugoslovanski gospodarski krogi so mnenja, da bo ta nakup povečal medsebojno izmenjavo blaga med Jugoslavo in Turčijo in omogočil Turčiji nakup raznega industrijskega blaga v Jugoslaviji.

FABJANČIĆ MILAN:

Z geološko ekipo v centralni Makedoniji

Veter je postajal vse silnejši. Začel se je divji ples. Dvigali so se oblaki prahu in peska z majhnimi kamenčki, tako da sva se s tovarišem kama; ubranila, da naju ne bi vihar vrget ob tla. Bila sva že čisto blizu vasi, ko so padle prve kaplje. Pogrnala sva se v tek po vaški cesti. Kakor se je nenadoma pojavil vihar, takot se je v hipu uspal dež. Kaplje so naju posebno udarjale zdaj z leve, zdaj z desne. Včasih se nama je veter zagnal nasproti, da sva morala skoraj obstati, potem pa nama je nov naval od zadaj pomagal v najinih naporih.

Za ovinkom se je pokazala naša vila. Premagala sva poslednji napor, in bila sva na suhem. Drugim tovarišem sva morala na dolgo in široko pripovedovati o najinih doživljajih.

Naliv pa ni prenehal, ampak se je še stopnjeval. Začela je padati debela toča in nekaj šip po oknih je bilo že razbitih. Nenadna preobčila vode se je začela zbirati. Oživel so vsi nešteti stari hudourniki, nastajali

novi. Ves ta divji prizor v temi so neprestano osvetljevali bliski, ki so se postajali vse čedši.

Tudi na pobočju nad našo vilo je besneč hudournik kakor pošešt. Voda je trgala zemljo, pesek, kamenje in ga sipala prav ob zid vile. Nasipanege materiala je bilo vedno več, nivo vode pa se je dvigal. Nenadoma se je voda kakor reka ulila skozi glavna vrata vile in po stopnicah v klet. Stavba še namreč ni bila dograjena, vse je bilo še odprto. Mizariji svojih del še niso dovršili, vrata še niso bila nasajena. Klet se je začela polniti. Hudournik je grozil stavbi. Če bi se klet napolnila z vodo, bi prišli na vrsto tudi drugi prostori. Takih hudournikov odnašajo tudi hiše, če so jim na poti.

Zgrabili smo za krampe in lopate, se oborožili z električnimi rudarskimi svetilkami ter v najhujšem naliivu pohiteli na prosto. Da bi čistili naneseni material pred stavbo, ni bilo mogoče misliti, ker je bila voda preveč globoka in deroča in človek bi se težko vzdržal na nogah. Če pa

bi besneči hudournik vrget koga ob tla, bi bila težka njegova rešitev.

«Hej, fantje, napeljimo naš hudournik v sosednjo strugo!» je zaklical nekdo iz naše četvorice. Pogledali smo po pobočju. Kakih 30 metrov nad vilo je nekdo od naših osvetljeval strugo sosednjega hudournika. Ta hudournik za nas ni bil nevaren. Treba bi bilo prekopati jarek med obema strugama in naš hudournik kolikor mogoče zajeziti, da bi se vsaj del vode zlival v sosednjo strugo. Z delom smo takoj pričeli. Krampi so žvečili blato, umazana voda pa nam je brizgala v prsi in lice. Voda je bila ledenomrzla, tako da so nam otrpnile noge, kajti stali smo do kolena v njej. Kanal smo hitro prekopali toda, zajeziti je bilo mnogo težje. Voda je kamenje, ki smo ga valjali v strugo odnašala kot smeti. Klet pa se je medtem hitro polnila. Voda je pretlila že gornji prostor. Zdajci so nam priskočili na pomoč tudi delavci iz bližnjih barak. Z združenimi močmi smo iz bližine privabili veliko skalo in jo zvalili

Dne 28. oktobra je preminil tov. Karl Cernetič iz Krškega v svojem 76. letu starosti, dolgoletni poštovni član našega prostovoljnega gasilstva. Bil je ustanovni član prostovoljnega gasilskega društva Krško, ter kot tak še vedno mladosten do zadnjega diha v društvu aktivno sodeloval. Na zadnji poti k njegovemu počitku smo ga

spremlili številni gasilci v znak hvalečnosti za ves njegov trud, ki ga je posvetil kot zvest član našega gasilstva. Ko se poslavljamo ob odprtem grobu od našega gasilskega tovariša, mu obljublamo, da bomo hodili po stopinjah, ki nam jih je zaostal, ter zvesto sledili našemu klicu — Na pomoč!

Dr. Bric Minko:

Ne bojte se slikanja pljuč!

So ljudje, ki želijo pri vsaki akciji, ki jo izvede naša oblast, napraviti zmedo in paniko, pa čeprav je ta akcija še tako človekoljubna. Oni že najdejo v svoji domišljiji ali pa hudobiji svojevrstne razloge za vse, kar se godi v njihovi okolici. Na ta način poskušajo včasih hote ali tudi nehoti ovirati tisto, kar je za nas najbolje. V konkretnem primeru mislim na fluorografsko akcijo, ki se vrši v našem okraju.

Fantazija teh ljudi je dobila nov predmet obdelave. Premišljevali so, oziroma boljše povedano, nič niso mislili in prišli do sledečih zaključkov z ozirom na napeto stanje ob italijanski meji: Slikanje pljuč se vrši zaradi tega, da bo vojnemu odseku olajšano delo pri mobilizaciji; vsak, ki bo zdrav bo šel takoj v vojsko. Na vprašanje, kaj bodo počeli starci in otroci v vojski, so imeli že pripravljen odgovor: Splošna mobilizacija ne pozna razlike v letih, vsakdo bo pač po svojih močeh branil domovino, kakor pač zna.

Take in slične razlage so prišle v javnost in ti ljudje so imeli pri nekaterih lahkovernejših uspeh, večina je pa bila tako pametna, da takim čenčam ni verjela.

Kljub temu je pa bilo, sicer le v nekaterih vaseh, delo ovirano. Ljudje, kratkomojno niso prišli na slikanje pljuč in fluorografska akcija bi lahko doživela neu-

speh, če ne bi takih fantastičnih razlag naš državljan, ki v kalu zadušili. Vendar so pa posledice slabe udeležbe že tukaj. Rentgenski avtomobili bodo morali še enkrat v tiste vasi, kjer je bila udeležba delno zaradi tega ali pa zaradi pomanjkljive organizacije slaba; s tem se bodo stroški te akcije znatno povečali.

Cemu je vse to potrebno? Ali niste bili vsi obveščeni po časopisu o namenu te akcije? Mar res nečete vedeti za vaše zdravstveno stanje?

Ta ogromna akcija, ki se vrši v našem okraju kljub temu nalezljivi včasih na tehnične zapreke, ki nepredvidoma zavrejo celotno delo. Lahko se pokvari aparat ali pa zmanjka električnega toka in delo obstoji. V tistih vaseh, kjer se je to dogodilo, bo pomembno slikanje pljuč šlo po končani akciji in bodo vsi pravčasno obveščeni. Nesmiselno bi bilo namreč spreminjati celotni plan.

Dolžnost vseh pa je, da nam vsak po svojih močeh pomaga; tiste, ki nehoti širijo zdravju sovražno propagando, je treba lepo nazorno poučiti; tiste, katerih zlobna domišljija hote dela med ljudmi zmedo, je treba prijaviti državnim ustanovam; tiste pa, ki zaradi svoje trmoglavosti in trdoglavosti nočejo na pregled, je pa treba ponovno predstavit davčni upravi zaradi re-

PARTIZAN BREŽICE : SENOVO 5:1, 6:2

V okviru okrajnega prvenstva sta bili v Brežicah odigrani nogometni tekmi med A in B moštvo Senovega ter A in B moštvo Partizana iz Brežic.

Obetala se je razburljiva igra, toda gostje so gledalce razočarali. Videlo se je, da so po kvaliteti in po tehničnem znanju slabši kot domačini, ki so jih z lahkoto premagali. B moštvo Partizana je zmagovalo z rezultatom 6:2. A moštvo 5:1. V B moštvo sta se izkazala kot realizator Kragel (ki je dal 3 gole). A moštvo pa je dalo svojo običajno igro. Pri gostih sta se izkazala edino centerfor B moštva in vratar A moštva.

Občinstvo v Brežicah bi želelo videti močnejšega nasprotnika, saj je do sedaj vse svoje nasprotnike tolklo s katastrofalnim rezultatom. Za prvenstvo Celjske podzveze je iz treh tekem zbralo 6 točk.

Ce bodo igrali tako naprej, potem kmalu na svidenje med najboljšimi.

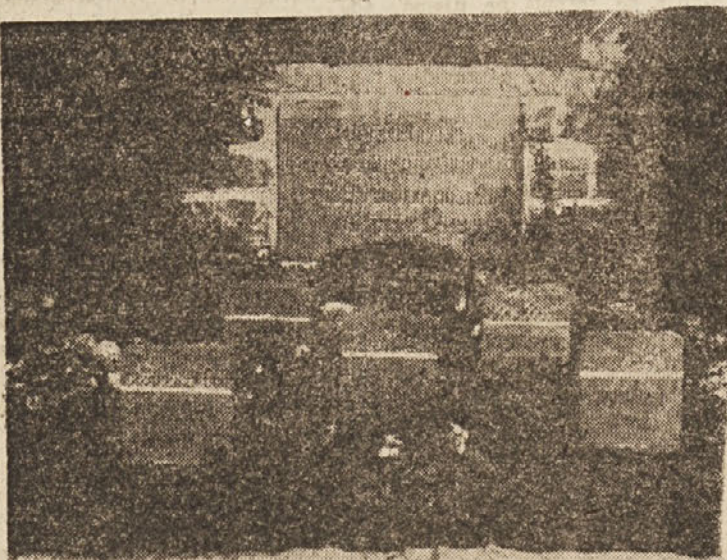
PARTIZAN : ROGATEC 1:4 (Krško)

Nedeljska prvenstvena tekma med domačim Partizanom in Rogatecem je prinesla zmago gostom, ki so v drugi polovici bili boljši nasprotnik. Domačini so zaigrali samo prvih 20 minut dobro, potem pa ni šlo in ni šlo.

vizije obdavljenca, ker plačajo gotovo premalo davka, če lahko tebi nič meni nič pogrešajo 3.000 din. Ne smejo misliti, da se predpisana kazen za nepregledane ne bo od njih najstrože izterjala.

Slikanje pljuč se vrši samo v korist skupnosti in vsakega posameznika, da bi na ta način imelo zdravstvo točen pregled nad bolnimi in jim nudilo čimprejše zdravljenje. Vse druge govorice so izmišljene in slabomamerne.

Množične organizacije in občinski ljudski odbor mestne občine KOSTANJEVICA čestitajo vsem svojim članom in državljanom k prvemu občinskemu prazniku!

Spomenik, ki so ga 5 partizanov odkrili 11. oktobra v Boštanju pri Sevnici

ŠPORT

akoravno so imeli priložnosti za zvišanje rezultata. Obramba, t.j. branilski par je čisto odpovedal ter sam zakrivil, da so gostje tako poceni odnesli dve točki s tujega terena.

Napad je igral samo po sredini in zanemarjal obe krili, po katerih bi lahko dosegli uspehe. Močno se je poznalo, da igralci nimajo dovolj kondicije in pregleda nad igro. Dež in težak teren je veliko škodil lepši igri. Pred maloštevilnimi gledalci, t.j. onimi, ki plačajo vstopnino — drugih pa je bilo precej — je dobro sodil tov. Benčina iz Hrastnika.

V predtekmi je B moštvo Krškega podleglo domačemu moštvo garnizona JLA z 0:1. Pri Krškem je igral na desnem krilu »mali Znidaršič«, ki je s svojo igro navdušil gledalce, obeta biti dober nogometaš.

ZAHVALA

V cvetu najlepše mladosti, v starosti 24 let nam je kruta usoda iztrgala iz naše srede našega nad vse ljubljenega sina, brata, nečaka, svaka, strica in zaročenca tov. Ivana Vebleta iz Črnca pri Brežicah, aktivnega podoficirja JRM, nazadnje službojočega na madžarski meji.

Vsem, ki so spremlili njegovo truplo v prerani grob na domačem pokopališču v Brežicah dne 25. oktobra 1953 ob 8. uri dopoldne vsem, ki so darovali vence in sočustvovali z nami v tej neizmerni žalosti, se najlepše zahvaljujemo. Posebno se pa še zahvaljujemo tov. Poljanšku iz Brežic, ki se je v ganljivih poslovnih besedah poslovlil od pokojnega, in njegovim nekdanjim prijateljem — pevcem, ki so se na grobu z žalostinko poslovlili od njega.

Zalujochi: oče, mati, sestra, brat, teta, nečak, njegova zaročenka Ružica, svak in ostalo sorodstvo.

PREKLIC

Preključujem vse, kar sem govoril zoper tov. Blasa, predsednika občine Krmelj in izjavljam za neresnično. Obenem se mu lepo zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Urbančič Sandi, Vel. Cirkov pri Sentjanju.

Pepče

pripoveduje...

Ze zadnjič sem omenil, kako si prijatelj vinski kapijce nabavljajo grozdje iz Srbije, da si bodo v teku leta gasili žejo. Ko sem pa zadnjič bil v Pišecah, sem šele izvedel pravi vzrok za letošnjo pozebo. Tam namreč ljudje splošno govore, da tisti vinogradniki, ki molijo, so našli pri bogu usmiljenje, zato je obvaroval njihove vinograde pred pozebo, dočim je vinogradniki, ki ne molijo bog kaznoval in poslal slano nad njihove vinograde ter jim uničil ves vinski pridelek. Kakor oni učiijo, so duhovniki nekaki božji namestniki na zemlji, zato je naravno, da uživajo večje zaupanje in podporo od strani boga. Če je to res, mi nikakor ne gre v glavo, zakaj je v Pišecah enemu duhovnemu gospodu vinograd popolnoma pozebel, dočim je drugi ostal nepoškodovan. Pišecani naj pa sami sedaj ugotovijo, kateri izmed njihovih dveh duhovnih gospodov ne moli in kateri moli. Iz Pišec sem se vračal domov in napravil veliko klobaso čez Bizeljsko, Bistrico, Podsrado in tako sem prišel na Senovo lačen in utrujen. Oglašil sem se v tamkajšnji rudniški kantini in ker je bil ravno čas obeda, sem si ga tudi jaz naročil. Dobil sem juho, v kateri so plaval rezanci 90 odst. moke. Nato sem dobil še na krožniku prgišče krompirjev in nekaj žlic vinske omake, v kateri se je zgubljaj košček govedine. Polklical sem natakario in ji rekel: »Tovarišica, ali ni škoda, zaklati govedo zaradi tako majhnega koščka mesa, mar bi počakali, da se govedo malo zredi, da bi tako lahko boljše porcije dajali, ki bi odgovarjale dnevnim cenam.« Rekla ni nič, jaz pa tudi nič, ampak razmišljal sem zopet o tej nesrečni kalkulaciji, ki je zopet občutno prizadela moj žep in ga olajšala za 120 dinarjev, medtem ko se je zelodec še vedno oglašal in protestiral proti premajhni količini hrane popoldanskega obroka. Radoveden sem, kako dolgo se bo še kalkulacija, katero pa, prosim, da ne zamenjate s špekulacijo, redila na račun delovnih ljudi.

Približno eno uro hoda iz Brežic je neka KZ. Ko so Anglo-Američani sprejeli sklep in ga objavili, da pripade cona A s Trstom Italiji, je povsem razumljivo morala naša ljudska oblast izvesti protikupe. In slučaj je hotel, da je bil poslovodja te KZ odpoklican na ožne vaje. In zopet slučaj je hotel, da so ravno v tem času prevažali moko s postaje v KZ. Ta posel sta opravljala dva posestnika. Eden ima 10 ha zemlje, drugi pa 20 ha. Ko sta tako ta dva moža pripeljala moko pred KZ, sta jo izložila, a ko sta že hotela obrniti konje in voz proti domu, se je pred njima znašla vajenka, po-

gledala na oba voza in našla na vozu prevoznika z 20 ha zemlje 2 vreči moke, na vozu prevoznika z 10 ha zemlje pa eno vrečo moke, ki sta jih skrila pod seno. Vajenka je to opazila in začudeno vprašala: »Ja, kaj pa s to moko, a ne bosta te moke zložila?« Posestnika sta odgovorila: »Ne, ta moka je pa za lonč.« Vajenka seveda s tem ni soglašala in tako sta morala oba posestnika zložiti tudi skrite vreče moke v poslovalnico KZ.

Prepričan sem, ako bi to moko prevažali posestniki s 30, 40 in 50 ha zemlje, bi si skrili po tri, štiri in pet vreč moke. Torej čim večji posestnik, tem večje število vreč moke. Pri davkih pa ravno nasprotno. Čim večji posestnik, tem manjši davke, kajti oni pravijo, laže plača davek več ljudi skupaj, kakor samo eden. Upoštevajoč to načelo valijo davke na ramenali malega človeka in s tem ščitiijo lastni žep in njihovo požrešnost.

Pozdravlja vas
Pepče

Mali oglasi

Fotoaparat na filme kupimo. — Ponudbe pošljite na upravo lista.

Povečevalnik in drugi fotografski pribor kupimo. Ponudbe pošljite na upravo lista.

Pisalni stroj Monarch, potreben popravila prodamo. Ogledate si ga lahko v upravi lista.

100 kg časopisnega papirja prodamo. Naslov v uredništvu.

Kino Brežice

31. X.—1. XI. premiera ameriške glasbene komedije — barvni film: »Dvojno življenje Walterja Mitiija« FN 36.

3.—5. XI. premiera naretega ameriškega filma: »Vse ali nič«. Film o rasni diskriminaciji. Predfilm.

6.—8. XI. premiera napetega ameriškega kriminalnega filma: »Trinaisto pismo« FN 37.

Kino Sevnica

31. X. in 1. XI. angleški film: »Mandy«.

SEJMI

V okraju Krško:

4. novembra v Sevnici. 6. novembra v Brežicah, 6. novembra v Zabukovju.

V okraju Trbovlje:

3. novembra v Zagorju.

Dobrica Čosič:

DALEČ JE SONCE...

Pavle pa je kar stal, kričal o partizanskem boju za svobodo in pozival kmetke, naj pobijejo oficirje in Draževce komandan-te. Med četniki je nastala nekakšna zmeda. Tu in tam so posamič ustrelile puške. Samo neki mitraljez ga je iskal z dolgim rafalom. Iz četniške vrste, ki je podelga po snegu, se je dvignil nekdo, ki so mu lasje padali po vojaškem plašču, in začel groziti, zmerjajoč partizane z ustaši in židi. Ko ga je nekdo od partizanov začel meriti z mitraljezom, se je vrgel v sneg.

Pavletu se je glas zazdel znan. »Da ni Vasič?« je pomislil v kritju za hrastom. Isti glas je zaklical na jurš. Del četnikov in kmetov se je dvignil in premaknil. Partizani so vžgali po njih. Nekateri so popadali po snegu, drugi pa se takoj brezglavo spustili v beg.

»Ne beži-i-i! Streljaj! Ubijaj!« je prav isti četnik grozil, držal v rokah brzostrelko in predzno stal na planem. Četniška vrsta je podelga. Partizani niso nehali vžigati. Na levem krilu so jim četniki preko skušali priti za hrbet. Vuk je sklonjen pritekel od Pavleta, Dogovorila sta se, da se bo vsak drugi umaknil iz vrste in se obrnil proti četnikom, ki jim prihajajo za hrbet, prebili pa

se bodo, kakor hitro se bo približal mrak.

Četniki so se nekajkrat odpravili v naskok in streljali, ne da bi štedili s strelivom. Ob mraku so se na Vukovo povelje dvignili partizani in planili naprej. Novinci so razen Ljutice, ki je tekel med prvimi, daleč zaostajali in pogosto podelgali v sneg; Pavle se je vrnil k njim, jih ohrabil in popeljal naprej. Boj ni trajal dolgo. Četniki so se najprej počasi, nato pa v begu umakali. V gostem mraku so po pepelnatnem, poteptanem snegu črnela njihova trupla kakor hodi v posekanem gozdu.

Temnilo se je, streljanje je ponehalo. Vuk je zapovedal zbor. Partizani so se počasi shajali pri poti, obrobjeni z visokim plotom. Prestevali so se... štirih ni bilo... Med njimi tudi Ljutice. Pri naskoku se je bil ločil od Pavleta in ta ga je izgubil izpred očel.

»Padel!« je vzkliknil Pavle in polklical nekaj mož, naj ga gredo z njim iskat.

Med dvema ubitima četnikoma je malo skrčen, kakor bi se hotel pridvigniti, ležal Ljutica. Roka se mu je skrčila preko njegove nove, rumene konjeniške karabinke. Pavle je ginjen stal in molčal. Ko so prišli še ostali, jim je dejal, naj ga odnesejo od tam in pokopljejo pri drevesu ob poti. Prenesli so ga.

Ljutici rane ni bilo videti, samo po novi suknjeni obleki je steklo nekaj krvi. Partizani so s kopiti razkopali sneg; eden od njih mu je vzel puško.

»Pusti jo!« je dejal Pavle.

»Zakaj, tako lepo puško...«

»Bila je lepa ob njem! Pusti mu jo!« Pavle je vzdihnil in odšel nazaj.

Vuk je bil že razporedil četo za odhod. V koloni je ob Bojani stala tajnikova hčerka z zaplenjeno puško in torbico. Ko se je Pavle približal, se je prikrila za Bojano, da je ne bi opazil. Pavle je ni videl. Jovanu je dal pismo za Brka in mu dejal, da naj se čimprej vrne z odgovorom.

Vuk je zapovedal odhod. Kolona je počasi odrinila skozi vinograde.

28. POGLAVJE

Uča se je bil upognil Pavletu kot visoko drevo vetru, a se potem, ko je pritisk minil, sunil nazaj, nekaj časa nihal in se nato raven in kljubovalen umiril. Po prepričanju in vesti je Uča spremenil Pavletov načrt, opustil prenik na Kopaonik in ostal na Jastrebcu.

Prvi dogodki so dali Uču prav in ga potrdili v prepričanju, da je pravilno ravnal. Četa je izvedla nekaj uspešnih napadov na nemške in bolgarske kolone

v planini in jih pripravila do tega, da so videli za vsako bukvijo, gumom in kamnom, za vsakim pobočjem in vzpetino prezečo — kratko in točno — partizansko salvo. Partizani so ponovno postali nevidna in ne-uločljiva sila, drzen sovražnik, ki se lahko pojavi vsak hip in na vsakem kraju. Sovražne kolone, ki so križarile po Jastrebcu in iskale partizane, so postale daljše, previdnejše in počasnejše.

Po porazu pri nesrečnem poskusu, da bi se prebili z Jastrebcu, se je partizanom znova vrnilo zaupanje vase, pozabili so hude in žaljive Učove besede in se bolj kakor kdajkoli povežali med seboj. Stradali so in zmrzovali, toda nihče ni niti z besedo niti z molkom pokazal nezadovoljstva; nihče ni ničesar zameril ali očital ali grajal komandantom; in tudi sam jim je zdaj postal bližji. Hranili so se pri kmetih, ki so bili pobegnili iz vasi in se skrivali po planini, dobivali od njih kakšen košček koruznega kruha in ga z lekarniško natančnostjo delili na ke-pice in kockice, pogosto nič večje od nohta, nesmiselno majhne in nezadostne za prehrano ljudi. Lakotniki in sebičneži kakor bi se spremenili: niso tožili nad lakoto, niti očitali četnemu ekonomu, da se deleži neenako razdeljeni; mitraljezci niso zahtevali, da bi jim drugi nosili vkreber mitraljez; njihovi pomočniki so molče in potrpežljivo vlekli strelivo brez godrnjanja in medsebojnega prepira; desetarji niso

določali šibkih in bolnih za stražo in razvodnike (če so se bili ustavili kje za nekaj ur); nikogar ni motilo, da se je Vuk-san po smrti komisarja Mirka imel za politično najodgovornejšega človeka v četi, niti ni bilo komu zopno, ko je zahteval, da po dvajsetih prebirajo Zgodovino boljševiške partije (pri njenem predelovanju niso nikdar, niti v letu dni ne prišli dalje kakor do četrtega poglavja). Ljudje so padali v omedle-vico od sestradanosti in utrujenosti, od nepretrgane celodnevne hoje navzgor in navzdol, po dolgem in povprek čez planino, toda četa ni mirovala; neopazeno, kot zver se je približevala sovražniku, ga grizla, sekala, trgala njegove kolone, se približala skozi nje, bežala dalje in spet napadala; ponovno in brez oddiha, kljub utrujenosti je četa kazala sovražniku svojo moč.

Uča se je rana na roki naglo zaraščala. Kljub vsem negotovostim v novem položaju se je čutil miren, ker je ravnal tako, kakor je mislil, da mora ravnati. Prepričan je bil, da se s tem ne samo reši četo, temveč, da na ta način zadeva Nemcem najhujše udarce. Pogosto je razmišljal o tem in bil ponosen, ker je s četo tridesetih ljudi držal na planini nekaj tisoč sovražnih vojakov in izgraval nemško poveljstvo. Laskala mu je misel, da poveljuje v tej ofenzivi proti njim nek nemški general, ki so ga potegnili morda z afriške ali vzhodne fronte; morda ima dve akademiji, pozna vse vojne teorije,

morda je zmagoval nad sovjet-skimi ali angleškimi generali in si na prvi pripel »železni križec« s hrastovim listom. On pa je navaden srbski učitelj, bivši rezervni podporočnik neke premagane vojske, ki je od vojne literature prebral samo nekaj knjižic o taktičnih izkušnjah iz prve svetovne vojne in dve tri velike biografije velikih vojskovodij; on, vaški učitelj, brez topništva in drugih vojnih sredstev, z mladimi fanti, od katerih večina pred prihodom v odred niti ni znala ravnati s puško — se zdaj daje z generalom in mu suče vojsko po planini.

Uča je upal, da bodo Nemci kmalu sprevideli, kakor brez-uspešni so njihovi poskusi, da bi uničili odred, in spoznali, da je nesmiselno imeti tolikšno vojsko za eno partizansko četo, ter se umaknili. Tedaj bi se on spustil s planine, sestopil ravnino, vpadal v mesto, zase-dal ceste in železnice. Če Pavle ne bo padel — a bo prav gotovo padel — bo moral priznati, ko se bo vrnil, svojo usodno napako, in reči, da je on, Uča, pravilno ravnal, ko je ostal na Jastrebcu. Pavle se bo moral tedaj malo zamisliti nad tolikšno svojo samozvestjo. Potem, ko se bo razcvetelo poletje in bo ozelenela planina, potem pa bo razgorela Srbija... Partizani bodo postali vojska in bodo za vedno prišli s planin. Odred bo tedaj narastel v brigado in nekega dne prav gotovo tudi v divizijo.

(Nadaljevanje sledi)